

Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды көтермелеге және өзара қорғау туралы келісімге қол қою туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2006 жылғы 29 қарашадағы N 1131 Қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды көтермелеге және өзара қорғау туралы келісімнің жобасы мақұлдансын.

2. Қазақстан Республикасының Сыртқы істер министрі Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевқа қағидаттық сипаты жоқ өзгерістер мен толықтырулар енгізуге рұқсат бере отырып, Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды көтермелеге және өзара қорғау туралы келісімге қол қоюға өкілеттік берілсін.

3. Осы қаулы қол қойылған күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Қазақстан Республикасының

Премьер-Министрі

Қазақстан

Республикасы

Үкіметінің

2006 жылғы

29

N 1131

қарашадағы

қаулысымен

мақұлданған

Жоба

**Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимиттік
Корольдігінің Үкіметі арасындағы Инвестицияларды
көтермелеге және өзара қорғау туралы келісім**

Бұдан әрі Тараптар деп аталатын Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Иордан Хашимиттік Корольдігінің Үкіметі,

бір Тарап мемлекеті инвесторларының инвестицияларын екінші Тарап мемлекетінің аумағында кемсітпеушілік негізде қорғауға ниет ете отырып;

бір Тарап мемлекеті жеке және занды тұлғаларының инвестициялары саласындағы экономикалық ынтымақтастығын екінші Тарап мемлекетінің аумағында кеңейтуге жәрдемдесуге тілек білдіре отырып;

осы Келісім шенберінде инвестицияларды көтермелеге және өзара қорғау осы саладағы іскерлік бастамаларды ынталандыратынын сезіне отырып,

инвестициялар үшін тұрақты негіз экономикалық ресурстарды тиімді пайдалануды барынша ұлғайтуға және өмір деңгейін жақсартуға үлес қосатынына келісе отырып, мына төмендегілер туралы келісті:

1-бап

Айқындамалар

Осы Келісімнің мақсаттары үшін:

1. "Инвестициялар" термині екінші Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасына сәйкес бірінші Тарап инвесторының экономикалық қызметіне байланысты екінші Тарап мемлекетінің аумағында инвестицияланатын активтердің барлық түрлерін білдіреді және ол атап айтқанда, бірақ айрықша емес мыналарды:

(а) жылжымалы және жылжымайтын мүлікті немесе жалға алу, ипотека, кепіл және кепілге салу сияқты кез келген мүліктік құқықтарды;

(б) үлестерді, акцияларды, борыштық міндеттемелерді және компанияларға қатысадың кез келген басқа да нысандарын;

(с) ақша талаптарын немесе инвестицияларға немесе қайта инвестициялау кірістеріне байланысты келісім-шартқа сәйкес орындау талаптарын;

(д) авторлық құқықтарды, сауда маркаларын, патенттерді, өнеркәсіптік ұлгілерді және техникалық үдерістерді, ноу-хау, сауда атауларын және гудвиллді қоса алғанда, зияткерлік меншік құқықтарын;

(е) табиғи ресурстарды іздестіруге, әзірлеуге, алуға немесе пайдалануға арналған концессияларды қоса алғанда, концессияларды қамтуы мүмкін.

Өз мемлекетінің аумағында инвестицияларды қабылдайтын мемлекеттің ұлттық заңнамасына сәйкес пайда болған инвестициялар нысанының кез келген өзгерісі олардың инвестициялар ретіндегі айқындамасына әсер етпейді.

2. "Инвестор" термині бір Тарап мемлекетінің субъектісін:

екінші Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасына және осы Келісімнің ережелеріне сәйкес екінші Тарап мемлекетінің аумағында инвестицияларды жүзеге асыратын,

(а) кез келген Тарап мемлекетінің азаматы болып табылатын кез келген жеке тұлғаны;

(б) Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасына сәйкес құрылған және тіркелген әрі инвестицияларды жүзеге асыруға құқылы кез келген заңды тұлғаны білдіреді.

3. "Кірістер" термині пайданы, пайыздарды, дивидендерді, роялтиді, лицензиялық сыйақыларды және басқа да төлемдерді қоса алғанда, инвестицияларды жүзеге асыру нәтижесінде алынған қаражатты білдіреді.

4. "Аумақ" термині тиісті Тарап мемлекеті халықаралық құқық нормаларына сәйкес егемендігін жүзеге асыратын және өзінің заңды құзырын қолданатын құрлықты, суды, жер қойнауын және әуе кеңістігін қоса алғанда, құрлықтағы, теңіздеңі және әуе

шекаралары шегіндегі Тараптардың бірінің мемлекеті аумағын білдіреді.

5. "Гудвилл" термині компанияның, фирманның материалдық өлшемге жатпайтын капиталы мен активтерін, мысалы, беделін, ықпалын, техникалық құзыретін, байланыстарын, маркетингтік жолдарын және өзгелерді білдіреді.

2-бап

Инвестицияларды көтермелеу және қорғау

1. Эрбір Тарап өз мемлекетінің аумағында екінші Тарап мемлекеті инвесторларының инвестицияларын көтермелейді және оларға қолайлы жағдайлар жасайды және өз мемлекетінің ұлттық заңнамасына сәйкес осындай инвестицияларға рұқсат береді.

2. Эрбір Тарап өз мемлекетінің аумағында екінші Тарап мемлекетінің инвестиациялары мен инвестициялардан түскен кірістеріне әділ айналым, сондай-ақ толық және тұрақты қорғау мен қауіпсіздікті ұсынады.

3. Тараптардың бірде біреуі өз мемлекетінің аумағында екінші Тарап мемлекеті инвесторларының инвестицияларын негізсіз және кемсітетін немесе жөнсіз шаралармен ұлғайтуға, басқаруға, сақтауға, пайдалануға, иеленуге, сатуға немесе басқа да иелік етуге кедергі болмайды.

3-бап

Құқықтық режим

1. Эрбір Тарап екінші Тарап мемлекетінің инвесторларына және олардың инвестиациялары мен инвестициялардан түсетін кірістеріне ол ұлттық инвесторларға не үшінші елдің инвесторлары мен олардың инвестиацияларына инвестиацияларды ұлғайтуға, басқаруға, қолдауға, пайдалануға, иеленуге және сатуға немесе басқа да иелік етуге қатысты ұсынатын режимнен қолайлылығы кем емес режимді ұсынады.

2. Эрбір Тарап екінші Тарап мемлекетінің инвесторларына және олардың инвестиациялары мен инвестиациялардан түсетін кірістеріне осы баптың 1-тармағында айтылғандардан негұрлым қолайлы болып табылатын режимді ұсынады.

3. Осы Келісімнің әрбір Тарабы өз мемлекетінің заңнамасына сәйкес мемлекет инвесторларының қызметі шектелетін немесе жойылатын салаларды, аяларды және қызмет түрлерін айқындауға, сондай-ақ осы баптың 1-тармағында көрсетілген ұлттық режимнен басқа да алып тастауларды қолдануға және енгізуге құқылы.

4-бап

Босату

Осы Келісімнің ережелері Тарапты екінші Тарап мемлекетінің инвесторлары мен олардың инвестицияларына және инвестициялардан түсетін кірістеріне бар немесе болашақтағы кез келген режимнің пайдасын, преференцияны немесе;

(а) еркін сауда аймағындағы, кеден одағындағы, валюталық одақтағы, жалпы нарықтағы және кез келген Тараптың мемлекеті қатысуышы болып табылатын және мұндай одақтарға немесе осындай ұйымдарға алып келетін кез келген халықаралық келісімдегі

мүшеліктің;

(б) кез келген халықаралық келісімнің немесе толықтай немесе басты түрде салық салуға қатысты Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасының нәтижесі болып табылатын артықшылықты ұсынуға міндеттеу ретінде түсіндірілмеуі тиіс.

5-бап

Экспроприация және өтемақы

1. Кез келген Тарап екінші Тараптың мемлекеті инвесторының инвестицияларын тікелей немесе жанама экспроприациялауға немесе мемлекет иелігіне алуға немесе мына қабылданатындарды қоспағанда, кез келген мұндай шараларды (бұдан әрі - экспроприация деп аталатын):

(а) мемлекеттік және қоғамдық мақсаттарда;

(б) заңнамада белгіленген тәртіпке сәйкес;

(с) осы баптың 2 және 3-тармақтарына сәйкес тез, барабар және тиімді өтемақы төлей отырып қабылдауға тиіс емес.

2. Өтемақы:

(а) кідіріссіз төленуге тиіс. Кідіріс болған жағдайда, бұл кідірістің нәтижесі болып табылатын валюталық бағамға байланысты кез келген залалды қабылдаушы Тарап көтеретін болады;

(б) экспроприацияны жүзеге асыру күнінің алдыңғы күніне экспроприацияланған инвестициялардың әділ нарықтық құнына теңдесуге тиіс. Әділ нарықтық қүн экспроприация туралы бұрын көпшілікке белгілі болғаны салдарынан құндағы қандай да бір өзгерісті көрсетеуге тиіс;

(с) толығымен сатылатын және еркін аударылатын болуы;

(д) экспроприация күнінен бастап іс жүзіндегі төлем күніне дейін төлем валютасы үшін нарықтық негізде белгіленген коммерциялық ставка бойынша пайызды қамтуға тиіс.

3. Екінші Тараптың экспроприациясынан зардап шеккені туралы мәлімдеген кез келген Тарап мемлекетінің инвесторы осы баптың ережелеріне сәйкес оның инвестицияларын бағалау мен өтемақы төлеуді қоса алғанда, алғашқы Тараптың сот органы немесе басқа да құзыреті және тәуелсіз органы оның ісін жедел қайта қарауына құқығы болуға тиіс.

6-бап

Залалдарды өтеу

1. Бір Тарап мемлекетінің екінші Тарап мемлекетінің аумағындағы инвестициялары соңғы Тарап мемлекетінің аумағындағы соғыстың немесе басқа да қарулы қақтығыстардың, бүліктің, көтерілістің, бүліншіліктің салдарынан шығын шеккен инвесторларына соңғы Тарап реституцияға, өтеуге, өтемақыға немесе басқа да реттеуге қатысты соңғы Тарап өз инвесторларына немесе инвестор үшін неғұрлым қолайлыш болып табылатын кез келген үшінші мемлекеттің инвесторларына ұсынатыннан қолайлыштың кем емес режим ұсынады.

2. 1-тармақта айтылған кез келген жағдайда залал шеккен Тарап мемлекетінің кез келген инвесторы мыналардың:

(а) екінші Тарап мемлекетінің күштерінің немесе биліктерінің оның инвестицияларын немесе оның бөлігін тәркілеуі, немесе

(б) инвестицияларын немесе оның бөлігін екінші Тарап мемлекетінің күштерінің немесе биліктерінің жағдайдың қажеттілігімен талап етілмеген бұзын салдарынан залалға ұшырайды, оған соңғы Тарап кез келген жағдайда жылдам, барабар және тиімді болуы тиіс кез келген жағдайда реституция немесе өтемақы береді. Бұл ретте, өтем 5-баптың 2 және 3-тармақтарына сәйкес жүзеге асырылуы тиіс.

7-бап

Аударымдар

1. Эрбір Тарап өз мемлекетінің ұлттық заңнамасына сәйкес екінші Тарап мемлекетінің инвесторларына өз аумағына және одан олардың инвестицияларын және инвестицияларға қатысты аударылатын төлемдерін аударуды қамтамасыз етеді. Мұндай төлемдер атап айтқанда, бірақ айрықша емес мыналарды:

(а) бастапқы капиталды және салымды қолдау немесе ұлғайту үшін қосымша соманды;

(б) кірістерді;

(с) инвестицияларды толық немесе ішінара сатудан алған түсімді;

(д) несие төлеуді қоса алғанда, келісім-шартқа сәйкес жүзеге асырылатын төлемдерді;

(е) 5 және 6-баптарға сәйкес төленетін өтемақыны;

(ф) даудан туындаған төлемдерді;

(г) шетелде жалға алған және инвестицияларға байланысты жұмыс істейтін персоналға жалақыны және басқа да сыйақыларды қамтуға тиіс.

2. Эрбір Тарап осы баптың 1-тармағында аталған аударымдарды аумағында инвестициялау жүзеге асырылатын мемлекет Тарабының аудару күнінде қолданылатын

нарықтық валюталық бағамы бойынша еркін айырбасталымды валютада аударымды жүзеге асыруды қамтамасыз етеді.

3. Шетел валютасы үшін қолданылатын бағаммен айырбастау нарығы болмаған кезде валюталарды Халықаралық валюта қорының қарыз алудың арнайы құқығына аударуға арналған соңғы валюта бағамы қолданылатын бағам болуға тиіс.

4. Кез келген Тарап осы баптың 1, 2 және 3-тармактары үшін залалсыз мыналарға қатысты өз мемлекетінің заңнамасын әділ, кемсітушіліксіз және адал қолдану арқылы аударуды шектеуі мүмкін:

(a) кредиторлардың банкроттығы, төлем қабілетсіздігі немесе құқықтарын қорғау;

(b) бағалы қағаздарды және туынды қаржы құралдарын шығару, олармен сауда немесе операциялар жасау;

(c) құқық бұзушылықтар;

(d) заңнаманы жүзеге асыруға немесе қаржылық бақылау органына жәрдемдесу қажет болғанда қаржылық есептілік немесе аударымдарғы есеп жүргізу;

(e) сот немесе әкімшілік үрдістерде бұйрықтарды немесе сот шешімдерін орындауды қамтамасыз ету;

(f) салықтарды және басқа міндетті төлемдерді төлемеу.

8-бап

Суброгация

Тарап немесе оның уәкілетті органы екінші Тарап мемлекетінің аумағындағы инвестордың инвестицияларына қатысты берілген өтеу, кепілдік немесе сақтандыру келісім-шартына сәйкес төлемдерді жүзеге асыратын болса соңғы Тарап олардың алдыңғысы сияқты осындай шарада кез келген құқықтар мен талаптар суброгацияларына байланысты жүзеге асыру үшін алғашқы Тарапқа немесе ол айқындаған органға осы инвестордың кез келген құқықтары мен талаптарына өтуін тануы тиіс.

9-бап

Инвестор мен Тарап арасындағы даулар

1. Бір Тарап пен екінші Тараптың инвесторлары арасындағы инвестицияларға қатысты кез келген дау мүмкіндігіне қарай екі тарап арасында достық түрғыда шешілуі тиіс.

2. Егер дау ол жазбаша нысанда туындаған күнінен бастап 3 ай ішінде шешілмесе, инвестордың немесе Тараптардың бірінің таңдауы бойынша дау:

(a) инвестиция жүзеге асырылатын мемлекет аумағында Тараптардың құзыретті сотовына, немесе

(b) егер қол жетімді болса, Вашингтон қаласында 1965 жылғы 18 наурызда қол қою

ушін ашылған мемлекеттер мен басқа мемлекеттердің жеке немесе занды тұлғалары арасындағы инвестициялық дауларды реттеу туралы конвенцияға сәйкес құрылған Инвестициялық дауларды реттеу жөніндегі халықаралық орталықтың (бұдан әрі - Орталық) төрелігіне, немесе

(с) егер Тараптардың бірі осы тармақтың (б) тармақшасында көрсетілген Конвенцияға қатысушы болып табылса, Халықаралық Орталықтың қосымша қызметтеріне сәйкес төрелікке; немесе

(d) дауда Тараптар өзгеше келіспесе, Біріккен Ұлттар Ұйымы Халықаралық сауда құқығы жөніндегі комиссиясының (ЮНСИТРАЛ) төрелік тәртібіне сай құрылатын кез-келген "ad hoc" төрелік сотына қарауға жіберілуі мүмкін.

3. Дауды ұлттық соттың қарауына жіберген инвестор, егер ұлттық соттың қарау мәні бойынша шешім шығарғанға дейін инвестор ұлттық сот рәсімдері арқылы істі одан әрі жалғастырмады жарияласа және істі қайтарып алса, осы баптың 2-тармағы (б) тармақшасында немесе 2-тармақтың (с) тармақшасында айтылған төрелік соттардың біріне де жүргіне алады.

4. Кез келген Төрелік осы бапқа сәйкес, даудағы кез келген Тараптың өтініші бойынша Нью-Йоркта 1958 жылғы 10 маусымда қабылдаған шетел төрелік шешімдерін тану және орындауға келтіру туралы конвенциясының (бұдан әрі - Нью-Йорк конвенциясы) тараптары болып табылатын мемлекетте жургізіледі. Осы бапқа сәйкес төрелікке ұсынылған талаптар Нью-Йорк конвенциясы 1-бабының мақсатына арналған коммерциялық (сауда) қатынастарынан немесе шарттардан туындаған ретінде қарастыру көрек.

5. Осымен әрбір Тарап осы бапқа сәйкес төрелікте оның және басқа Тараптың инвесторы арасындағы дауларды ұсынуға өзінің келісімін береді.

6. Шешім даудағы тараптар үшін түпкілікті және міндетті болуға тиіс әрі сол аумағындағы Тарап мемлекетінің құзыретті органды шешімді жүзеге асыратын Тарап мемлекетінің ұлттық заңнамасына сәйкес орындалуы тиіс.

10-бап

Тараптар арасындағы дауларды шешу

1. Тараптар арасындағы осы Келісімді түсіндіруге және қолдануға қатысты даулар мүмкіндігінше келіссөздердің және консультациялар жолымен шешіледі.

2. Егер дау мұндай келіссөздердің кез келген Тарап жазбаша нысанда сұратқан күннен бастап алты (6) ай ішінде осылайша шешілмейтін болса, ол кез-келген Тараптың өтініші бойынша төрелік соттың қарауына ұсынылуы тиіс.

3. Осында төрелік сот әрбір жеке іс үшін мынадай түрде құрылуы тиіс. Төрелік туралы өтініш алынғаннан кейін екі (2) ай ішінде әрбір Тарап соттың бір мүшесін тағайындауды. Содан кейін осы екі мүшес Тараптар мақұлдаған соң екі басқа мүшени

тағайындаған күннен бастап төрт (4) ай ішінде тағайындалуы тиіс үшінші мемлекеттің азаматын төраға етіп таңдауы тиіс.

4. Егер қажетті тағайындаулар осы баптың 3-тармағында айқындалған кезең ішінде жасалмаса, кез келген Тарап кез келген басқа келісімдер болмаса БҰҰ Халықаралық сотының төрағасын қажетті тағайындауларды жасауға шақырады. Егер төраға кез келген Тараптың азаматы болып табылса немесе өзге де мән-жай көрсетілген функцияны орындауға кедергі келтірсе, онда кез келген Тараптың азаматы болып табылмайтын немесе өзге де мән-жай көрсетілген функцияны орындауға кедергі келтірмейтін БҰҰ Халықаралық сотының шені бойынша одан кейінгі мүшесі қажетті тағайындауларды жасауға шақырылуға тиіс.

5. Төрелік сот өзінің шешіміне басым дауыспен қол жеткізеді. Сот шешімі екі Тарап үшін де түпкілікті және міндettі болуы тиіс. Әрбір Тарап өзі тағайындаған мүше мен төрелік процесіндегі өз өкілдігінің шығыстарын көтереді. Екі Тарап төраға шығыстарын тең үлеспен, сондай-ақ басқа да шығыстарды өзіне алады. Сот шығыстарды бөлуге қатысты басқа да шешім қабылдауы мүмкін. Барлық қалған қатынастарда төрелік сот өзінің жеке рәсімдер тәртібін айқындайды.

6. Осы баптың 1-тармағында көрсетілген дауларға жататын даулы мәселелер осы Келісімнің ережелеріне және жалпы танылған халықаралық құқық қағидаттарына сәйкес шешілуге тиіс.

11-бап

Шығыстар

Егер әрбір нақты жағдайда өзгеше тәртіп келісілмен болса, Тараптар осы Келісімді орындау барысында туындаитын шығыстарды Тараптар мемлекеттерінің ұлттық заңнамасында көзделген қаражат шегінде дербес көтереді.

12-бап

Басқа ережелер мен арнайы міндettемелерді қолдану

1. Егер құқық ережесі осы және екі Тарап та қатысуышы болып табылатын басқа да халықаралық келісімдермен бір уақытта реттелетін болса, Тарапқа да, екінші Тарап мемлекеттің аумағында инвестицияларды жүзеге асыратын оның кез келген инвесторына да оның жағдайы үшін неғұрлым қолайлы ережелерді өз мүдделерінде қолдануға ештеңе де кедергі жасамауы тиіс.

2. Егер бір Тарап өз мемлекеттің ұлттық заңнамасына және келісім-шарттардың реттелуіне немесе басқа да арнайы шарттарына сәйкес екінші Тарап мемлекеттің инвесторларына берген режим осы Келісімге сәйкес берілгеннен гөрі неғұрлым қолайлы болса, онда соңғы Тарап инвесторларына неғұрлым қолайлы режим беріледі.

13-бап

Осы Келісімнің қолданылуы

Осы Келісім күшіне енгенге дейін және одан кейін екінші Тарап мемлекетінің аумағында кез келген Тараптың инвесторлары жүзеге асырған барлық инвестицияларға осы Келісім қолданылады, бірақ осы Келісім күшіне енгенге дейін туындаған және (немесе) реттелген инвестицияларға жататын кез келген дауға немесе талапқа қолданылмауы тиіс.

14-бап

Аптықтығы

Осы Келісімнің ережелері Тараптардың ешқайсысына Тараптар мемлекеттерінің ұлттық заңнамаларына сәйкес инвесторлар мен олардың инвестициялары туралы ақпаратты қоса алғанда, кез келген қорғалатын ақпаратқа қол жеткізуді ұсынуды міндеттемейді.

15-бап

Консультациялар

Тараптар кез келген Тараптың өтініші бойынша осы Келісімді түсіндіруге немесе қолдануға қатысты кез келген даулы мәселе бойынша консультациялар жүргізеді. Консультацияларды өткізу орны мен уақыты дипломатиялық арналар арқылы Тараптар мемлекеттерінің құзыретті органдарымен келісіледі.

16-бап

Өзгерістер енгізу, күшіне енуі және қолданылуын тоқтату

1. Осы Келісімге Тараптардың өзара келісімі бойынша осы Келісімнің ажырамас бөліктері болып табылатын жекелеген хаттамалармен ресімделетін өзгерістер мен тоғызытурулар енгізілуі мүмкін.

2. Осы Келісім Тараптар оның күшіне енуі үшін қажетті мемлекетішлік рәсімдердің аяқталғаны туралы соңғы жазбаша хабарламаны дипломатиялық арналар арқылы алған күнінен кейінгі екінші айдың бірінші күнінен бастап күшіне енеді.

3. Осы Келісім 10 жыл мерзімге жасалады және ол өткен соң автоматты түрде келесі он жылдық мерзімге ұзартылады әрі екінші Тараптың осы Келісімнің қолданылуын тоқтату ниеті туралы жазбаша хабарламасын бір Тарап алған күнінен бастап он екі ай өткенге дейін қолданылады.

4. Осы Келісімнің қолданылуын тоқтатқан күнге дейін жүзеге асырылған инвестицияларға қатысты 1-15-баптарының ережелері осы Келісім тоқтатылған күннен

бастап одан арғы 10 жыл мерзімде күшінде қалады.

Осыны растау үшін тиісті тұрде өкілеттік берілген төменде қол қоюшылар осы
Келісімге қол қойды.

200__ жылғы "__" _____ қаласында әрқайсысы қазақ, араб, орыс
және ағылшын тілдерінде екі данада жасалды, барлық мәтіндер бірдей болып табылады
. Осы Келісімнің ережелері әр түрлі түсіндірілген жағдайда Тараптар ағылшын
тіліндегі мәтінге жүгінетін болады.

*Қазақстан Республикасының Иордан Хашимиттік Корольдігінің
Үкіметі үшін Үкіметі үшін*

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және
құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК